

ACC. N:R M. 12922: 1-8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Fröken Ida Mattsson
 Härad: Medelstadi Adress: Åsunnatorp, Tving
 Socken: Tving Berättat av: Elsa Mattsson, kapare
 Uppteckningsår: 1953 Född år 1850 i Tving

Almogens sittmöbler sid. 1-8.

LUF 94.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 12922:1.

Min mor berättade för mig och hänn-
as förfäde hadde berättat -dä för
hänne så -dä är långt tillbaka i
tiden jag skulle tro ett par -är
hundrade. Då hadde di benkar i
stugorna. De var väggfasta och så
fäldde -di -dam med haln och så
-använde -di -dam både till att
ligga i och sitta på. De uppkallades
efter väderstreken söra bänke och
norra söra bänke var bredare där
var liggplats för två personer
och -användes av far och mor i
huset och under där bänken hadde
hännen sin plats. Vid södra sidan
var också en bänke placerad som
var reserverad för om -dä kom
någon på besök -där var lite

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Luf. 94
1

ACC. NR M. 12922:2.

bättre sängkläder. I den bänken
föddes också människornas barn när
hurmodrens stund nalkades så utlät
grannkvinnorna sig såhär. Nu får
du snart krypa till säng bänk.
Mitt på golvet var ett långbord
placerat och vid var sida ett
säte så långt som bordet och
med fyra ben - de användes som
settblatt och vid övre kortändan
av bordet var högrätet placerat.
Dä var konstruerat något i stil
med en karmstol. Men dä var
bara ett enkelt säte med ett
högt ryggstöd men dä saknade
armkarna och så var dä fastspikat
i golvet så dä gick inte att flytta.
I dä sätet skulle äldre manliga

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

2.

ACC. N:R M. 12922:3.

gäster som kom på besök placeras
under måltiderna. I köket fanns benkar
för tjänstefolket. På smänion ändrades
den möbleringen men jag kann tyvärr
inte exakt uppge något bestämt
årtal men jag skulle tro i början
på 1800-talet. Då var i bondstugorna
som de först ändrade på då. De
övergick till väggfasta sängar och
spalaken långbordet flötkades fram
till gaveln bara ett långgräte
användes och så några stolar. En
lång karhölld spikades upp på
gaveln - då var en lång bräda
som spikades fast och så en ribba
som stöd för karen. På den
källan välvedes lertallrike och fat
och även trätalrike och fat.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

3.

ACC. NR M. 12922:4.

Pallar fanns - av - olika slag små
låga som ställdes framför en säng
till att sätta fötterna på och så
var - då breda pallar i höjd som
en stol vid var - ämne - av pallen var
en utsträckt bräda fastspikad som
tjänstgjorde som ben - och så ett avalt
kål i ritzen till att ta i när
- de skulle flötta - den - den - använde
- de när - de kardade - och spann. Så
var - då små låga pallar med
fyra ben - och med runda vidkänppa
böjda vid - ämnena - och - den ena
långsidan som stöd. Den var - avsedd
för barn - att sätta på. Så var - då
- grova tillörcade mjölkpallar med
fyra ben - och så till slut en
rund pall med tre ben en så

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

4.

kallad trinnstol. De älske stolarna
var - de så kallade fjölstolarna.
Då var stola med en enkel set
- de främre benen var något svängda
utåt för - de skulle stå bättre
- de bakre benen var så höga så
- di bildade ryggstöd - och så så
var - då två tvärlinor på ryggstödet
- då översta var slätthylat men - då
nedersta var utsirat med några
enkla sniderier. Stolarna ställes
upp framför svängarna vid någon
tam plats emellan möblerna. I almen-
het hade man en stol för varje
förmeljeddlem - och så en två tre
- över för eventuellt besök. I några
bondfamiljer fanns - och så en farfar
stol - då var en stor hög stol

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

5.

ACC. N:R M. 12922:6.

ryggstödet var reakt utskirat - afstakt
med ^{ett} djurhuvad på mettepårtiet. Ett björn-
huvad. Liksom de främre benen på
stolen var utskirade som en björntass
P. farfarstolen fanns också armstöd - då
kallades för stolkarman. Mattstol var
benämningen på en kodaläppstol som
- användes - av gamla pjärraner och
vid sjukdomsfall. Då fanns stola
som var urholkade ur en trä-
stam - alltså bok. De var urholkade
på så sätt - att sets och ryggstöd
hängde ihop och inte var avläg-
de. På ryggstödet var i allmen-
het ett hjärta utskurit stolen
hadde tre ben. Då fanns också
stolsängar - den var gjord i tre delar
och var del var försedd med gång-

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

6.

ACC. N:R **M.** 12922:7.

järn så - den gick o fälla ihop över
varandra så när den var ihopfäld
så var den som en karmstol och
när den var nerfäld så var den
som en säng. Jungstola fans också
med långa medar och svarrada
pinnar till ryggstöd och sidokarna
- de var vackert målade i svart med
vackra blommor på setren och
ryggstödet. Jungstola med spiralfjä-
drar kumma först i bruk i början
på 1900-talet - de kumma ifrån möbel-
fabriker. Barnstola fans också - de var
gjorda med fyra ben var ett ben hade
en liten trissa i ännen så - den
- gick lätt att föra setren var
färdig med ett hol när barnet
blev så stort så då skulle lära

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

7.

-att gå så stoppade di ner då igenom
holet i rensen stolen var ju lag där
fick barnet hänga och gå och föra
runt och då lärde sig att gå på
då visat stolen benämndes för gångh-
stol. Äldre stoltypar ersattes av nyare
i början på 1900-talet och då var
pinnskola - de hade sju pinnar i ryggen
en pinnarna var svarvade. Frärlaget
var björk de var polerade. Stoppade
och klädda stolar komono i bruk
något senare. I äldre tid fanns här
på denna trakten två möbelsnickare
som hette Ola Åkesson och Karl Svänsson
de förfärdigade möbler och stolar.
De ägnade sig enbart åt den sysslan.
och nu är möbler och stolar enbart en fab-
riksvara och köpes från möbelhandlen.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

8.